

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 505

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 5 iulie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
642.	— Decret privind acreditarea unui ambasador	2
643.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i> în grad de <i>Colan</i>	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 222 din 12 aprilie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală	3–5
	Decizia nr. 227 din 19 aprilie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2711 alin. (2) și alin. (5) în ce privește sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii	6–8
	Decizia nr. 232 din 19 aprilie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	8–10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 10 din 23 mai 2016 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	11–16

DECRETE**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****DECRET****privind acreditarea unui ambasador**

În temeiul prevederilor art. 91 alin. (2) și ale art. 100 din Constituția României, republicată,
având în vedere propunerea Guvernului,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Domnul Anton Niculescu se acreditează în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Slovenia.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 5 iulie 2016.
Nr. 642.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României*
în grad de *Colan***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reinstituirea Ordinului național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere propunerea ministrului afacerilor externe,

în semn de înaltă apreciere pentru contribuția avută la dinamizarea cooperării regionale, pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Republica Polonă,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Colan* Excelenței Sale domnului Andrzej Duda, Președintele Republicii Polone.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 5 iulie 2016.
Nr. 643.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 222**

din 12 aprilie 2016

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1)
din Codul de procedură penală**

Augustin Zegrean	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) raportat la art. 314 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lucian Mihai în Dosarul nr. 90.042/299/2015 al Judecătoriei Sectorului 1 București. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.591D/2015.

2. La apelul nominal răspunde personal autorul excepției, lipsă fiind cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că dosarul se află la al treilea termen de judecată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției, care arată că, deși Decizia Curții Constituționale nr. 23 din 20 ianuarie 2016 era cunoscută organelor judiciare din țară, unii procurori au dispus respingerea ca neîntemeiată a plângerii împotriva ordonanței de renunțare la urmărirea penală. Totodată, învederează Curții că excepția de neconstituționalitate privește doar dispozițiile art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu și pe cele ale art. 314 alin. (1) lit. b) din același act normativ. Arată că decizia de admitere pronunțată de instanța de contencios constituțional acoperă în ansamblu dispozițiile art. 318 din Codul de procedură penală, astfel că aceasta are incidență, implicit, și asupra alin. (1) al acestui articol. Susține că instanța de contencios constituțional a reținut în decizia sa de admitere că, deși a fost sesizată cu dispozițiile alin. (1) al art. 318, din motivare reiese că autorul excepției se referă la întreg conținutul normativ al acestui articol. Procedând în această manieră, Curtea Constituțională nu s-a întemeiat pe dispozițiile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, care permite instanței de contencios constituțional ca în caz de admitere a excepției să se pronunțe și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate prevederile menționate în sesizare. Arată că prin implementarea dispozițiilor referitoare la renunțarea la urmărirea penală, legiuitorul a dorit implementarea Recomandării Comitetului Miniștrilor nr. (87)18 privind simplificarea justiției penale. Susține că una dintre problemele puse în discuție cu ocazia adoptării acestei recomandări a fost cea a acuzării discreționare, acesta fiind punctul de pornire în reglementarea soluției legislative cuprinse de dispozițiile art. 318 din Codul de procedură penală. Arată că în recomandarea menționată se precizează că este bine să se emită norme juridice numai atunci când dezvoltarea istorică și constituția statelor membre permit luarea unei asemenea măsuri precum

renunțarea la urmărirea penală. Această recomandare precizează că acuzarea discreționară, adică posibilitatea de a nu sesiza instanța de judecată, de a întrerupe urmărirea penală sau de a nu o continua, este posibilă numai atunci când autorul faptei este cunoscut. Astfel, rezultă din această recomandare că este vorba despre situația în care autorul faptei penale este cunoscut. În ceea ce privește reglementarea internă, apreciază că dispozițiile art. 318 alin. (2) au în vedere această situație având în vedere că textul folosește formula „când autorul este cunoscut urmează să”. Cu toate acestea, alin. (1) al art. 318 se ocupă de situația când autorul faptei nu este cunoscut, situație care nu face obiectul recomandării menționate. Apreciază că dispozițiile art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, deși apreciază criticabile unele dintre considerentele reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016. Astfel, arată că nu este de acord cu cele reținute de Curtea Constituțională în ceea ce privește prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5). De asemenea, apreciază criticabile și cele reținute de Curtea Constituțională referitor la forța juridică dată considerentelor reținute în deciziile sale. Arată că Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016 nu are incidență asupra dispozițiilor art. 314 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, aceste dispoziții fiind constituționale. Constatarea constituționalității dispozițiilor art. 314 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală permite legiuitorului să reglementeze această instituție într-o manieră constituțională și ținând seama de tendințele în materie la nivel european. În concluzie, solicită Curții respingerea excepției de neconstituționalitate ca rămasă fără obiect, iar nu ca inadmisibilă.

4. Reprezentantul Ministerului Public arată că Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 31 martie 2016, astfel că se impune, având în vedere data la care a fost sesizată instanța de contencios constituțional în prezenta cauză, respingerea ca devenită inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală. În ceea ce privește dispozițiile art. 314 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală apreciază că nu se impune constatarea neconstituționalității acestora. Având în vedere considerentele Deciziei nr. 23 din 20 ianuarie 2016, consideră că renunțarea la urmărirea penală este declarată neconstituțională în măsura în care acest demers nu este supus controlului și încuviințării instanței de judecată. Din această decizie rezultă că până la momentul intervenției legiuitorului instanțele de judecată vor aplica direct prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1), astfel cum s-a procedat anterior în cazul declarării neconstituționalității dispozițiilor art. 278 din Codul de procedură penală din 1968, prin Decizia nr. 186 din 18 noiembrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 9 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 90.042/299/2015, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de**

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) raportat la art. 314 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lucian Mihai, cu ocazia soluționării unei plângeri împotriva ordonanței de renunțare la urmărirea penală.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că locuțiunea „nu există interes public în urmărirea penală” nu constituie un enunț care să asigure, pentru persoanele protejate de legea procesual penală, previzibilitatea asupra modului în care organele de urmărire penală și organele judecătorești vor acționa în privința aplicării legii penale materiale. Condițiile esențiale de calitate a „legii” prezintă relevanță sporită în lumina prevederilor constituționale ale art. 124 alin. (1) și art. 131 alin. (1), deoarece justiția nu se poate înfăptui în numele unei legi lipsite de claritate și previzibilitate, iar „ordinea de drept” nu poate fi apărată eficient în asemenea situații.

7. **Judecătoria Sectorului 1 București** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că dispoziția de lege criticată are caracter previzibil și conferă organului de urmărire penală posibilitatea ca, în situații determinate, să renunțe la urmărirea penală când constată că nu există un interes public în urmărirea infracțiunii respective. O instituție similară se regăsea și în vechea reglementare, organul de urmărire penală având posibilitatea de a dispune o soluție de netrimitere în judecată atunci când, din ansamblul circumstanțelor în care fapta a fost săvârșită și prin raportare la atingerea minimă adusă valorilor sociale ocrotite de legea penală, rezulta că fapta nu prezenta gradul de pericol social al unei infracțiuni. Ca și în precedentă reglementare, revine organului de urmărire penală rolul de a aprecia dacă într-o anumită cauză își găsesc aplicabilitatea dispozițiile art. 318 din Codul de procedură penală, această analiză realizându-se în limite clar determinate, respectiv în raport cu conținutul faptei, cu modul și mijloacele de săvârșire, cu scopul urmărit și cu împrejurările concrete de săvârșire, cu urmările produse ori care s-ar fi putut produce.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că pentru a garanta protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor, legiuitorul a stabilit în art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală o serie de criterii pe care procurorul trebuie să le aibă în vedere atunci când decide renunțarea la urmărirea penală. Astfel, soluția în discuție poate fi dispusă numai dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este amenda sau închisoarea de cel mult 7 ani; de asemenea, coroborând art. 318 alin. (1) cu art. 321 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală rezultă ca soluția renunțării la urmărirea penală nu se poate dispune decât la terminarea urmăririi penale după ce se vor fi administrat probe cu privire la conținutul faptei, împrejurările acesteia, modul și mijloacele de săvârșire, precum și la scopul urmărit.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Pe cale jurisprudențială, Curtea Constituțională a detaliat prevederile constituționale care reglementează rolul Ministerului Public, statutul procurorilor și, implicit, principiul legalității pe care se întemeiază activitatea acestora. Astfel, principiul legalității este, în sensul atribuit de Legea fundamentală, specific activității procurorilor care, în virtutea acestuia, au obligația ca în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege să urmeze în mod obligatoriu dispozițiile legii, fără posibilitatea de a acționa întemeindu-se pe criterii de oportunitate, fie în adoptarea unor măsuri, fie în alegerea

procedurilor. Astfel, acționând pe baza principiului legalității, procurorul nu poate refuza începerea urmăririi penale sau punerea în mișcare a acțiunii penale în alte cazuri decât cele prevăzute de lege și nici nu are dreptul să solicite instanței de judecată achitarea unui inculpat vinovat de comiterea unei infracțiuni, pe motiv că interese politice, economice, sociale sau de altă natură fac inoportună condamnarea acestuia. Așadar, așa cum s-a reținut în literatura de specialitate, principiul oportunității urmăririi penale ar trebui să acționeze în sistemul nostru procesual doar în mod subsidiar, atunci când procurorul constată cu certitudine existența condițiilor prevăzute de art. 318 din Codul de procedură penală pentru renunțarea la urmărirea penală.

11. În continuare, arată că dispozițiile criticate nu permit judecătorului identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și adaptarea acesteia la faptele juridice stabilite, trăsături menite să asigure înfăptuirea justiției în numele legii. Invocă Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 3 februarie 2009 pronunțată în Cauza *Voiculescu împotriva României*, prin care s-a reamintit că art. 2 din Convenție impune statului obligația de a asigura dreptul la viață prin implementarea unei legislații penale concrete, care să descurajeze comiterea de infracțiuni contra persoanei și care să se sprijine pe un mecanism de aplicare conceput pentru a preveni, împiedica și pedepsi încălcările sale.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit.d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Curtea observă că a fost sesizată de instanța de judecată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) raportat la art. 314 alin. (1) lit.b) din Codul de procedură penală. Cu toate acestea, din motivarea excepției și din susținerile orale ale autorului acesteia, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie doar dispozițiile art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală. Acestea au următorul conținut: „*În cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 7 ani, procurorul poate renunța la urmărirea penală când, în raport cu conținutul faptei, cu modul și mijloacele de săvârșire, cu scopul urmărit și cu împrejurările concrete de săvârșire, cu urmările produse sau care s-ar fi putut produce prin săvârșirea infracțiunii, constată că nu există un interes public în urmărirea acesteia.*”

15. În opinia autorului excepției textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul român, art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 124 alin. (1) referitor la înfăptuirea justiției și art. 131 alin. (1) referitor la rolul Ministerului Public.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 31 martie 2016, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 318 din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

17. Cu acel prilej, Curtea a reținut că sintagma „interes public” nu este determinată de legiuitor prin prevederile art. 318 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, iar elementele enumerate în cuprinsul acestora, drept criterii de determinare a „interesului public”, nu sunt de natură a defini noțiunea anterior referită, acestea constituind criterii de individualizare a pedepselor, în cazul constatării de către o instanța de judecată a săvârșirii unor infracțiuni. În consecință, Curtea a constatat că textul criticat nu îndeplinește standardele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii penale, încălcând principiul legalității procesului penal, reglementat la art. 2 din Codul de procedură penală și, prin urmare, prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, care prevăd obligativitatea respectării în România a Constituției, a supremației sale și a legilor.

18. De asemenea, Curtea a constatat că, prin competența procurorului de a renunța la urmărirea penală, conform art. 318 din Codul de procedură penală, anterior debutului acestei etape procedurale sau pe parcursul ei, cu consecința netrimiterii în judecată a suspectului sau a inculpatului și a renunțării *ab initio* la aplicarea unei pedepse, îl plasează pe acesta în situația de a „spune” dreptul și de a da o hotărâre susceptibilă de a fi executată, conferindu-i prerogativele de *jurisdictio* și *imperium* specifice instanțelor de judecată. În acest fel, Curtea a reținut că, prin aplicarea prevederilor art. 318 din Codul de procedură penală, procurorul realizează, în mod direct, un act de justiție, sustrăgând instanțelor judecătorești judecarea cauzelor. Or, se impune ca justiția să fie realizată într-un mod transparent, prin soluționarea cauzelor potrivit principiilor de drept procesual penal reglementate cu privire la desfășurarea ședințelor de judecată. Totodată, Curtea a constatat că, impunând obligațiile prevăzute la art. 318 alin. (3) din Codul de procedură penală, procurorul se plasează pe poziția de judecător al cauzelor, aplicând măsuri similare pedepselor, printr-un act care nu este nici administrativ, nici jurisdicțional.

19. Prin urmare, Curtea a constatat că, prin reglementarea instituției renunțării la urmărirea penală, în maniera prevăzută la art. 318 din Codul de procedură penală, legiuitorul nu a realizat un echilibru adecvat între aplicarea principiului legalității, specific sistemului de drept continental, existent în România, și aplicarea principiului oportunității, specific sistemului de drept anglo-saxon, dând prevalență acestuia din urmă, în detrimentul celui dintâi, prin reglementarea printre atribuțiile procurorului a unor acte specifice puterii judecătorești. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 318 din Codul de procedură penală, procurorul are posibilitatea de a renunța la urmărirea penală și, în consecință, de a se substitui instanței de judecată, în realizarea

actului de justiție, în cazul unui număr de aproximativ trei pătrimi din totalul infracțiunilor prevăzute în Codul penal și în legile speciale în vigoare.

20. Astfel, Curtea a reținut că renunțarea la urmărirea penală de către procuror, fără ca aceasta să fie supusă controlului și încuviințării instanței de judecată, echivalează cu exercitarea de către acesta a unor atribuții ce aparțin sferei competențelor instanțelor judecătorești, reglementată la art. 126 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Pentru acest motiv, Curtea a constatat că renunțarea de către procuror la urmărirea penală, în condițiile reglementate la art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală, contravine normei constituționale anterior enunțate.

21. În continuare, Curtea observă că, potrivit prevederilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”. Întrucât actul de sesizare a Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate a fost pronunțat pe data de 22 octombrie 2015, iar constatarea neconstituționalității textului criticat a intervenit, prin Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016, după data actului de sesizare anterior referit, urmează ca excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală să fie respinsă ca devenită inadmisibilă (a se vedea, în același sens, Decizia nr. 531 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 12 februarie 2014).

22. În legătură cu efectele prezentei decizii, Curtea reține că, prin Decizia nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016, paragraful 26, a statuat că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data publicării, altele decât cea în care a fost pronunțată decizia Curții Constituționale, soluționate definitiv prin hotărâre judecătorească, ipoteză ultimă în care decizia de admitere constituie motiv de revizuire.

23. Astfel, Curtea constată că, potrivit prevederilor art. 147 alin. (4) din Constituție coroborate cu cele ale art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și cu cele ale art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, autorul excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză are dreptul de a formula cerere de revizuire.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 318 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lucian Mihai în Dosarul nr. 90.042/299/2015 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 1 București și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 227

din 19 aprilie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (2) și alin. (5) în ce privește sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) raportat la art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de Societatea Comercială Star Storage — S.A. din București în Dosarul nr. 172/43/2015 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.152D/2015.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, avocat Alina Fetiță, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că partea Societatea Comercială Compania Aquaserv — S.A. din Târgu Mureș a depus o cerere prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca netemeinică.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul apărătorului ales al autoarei excepției de neconstituționalitate, care arată că, prin Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 sunt neconstituționale, însă, în ceea ce privește dispozițiile art. 271¹ alin. (5) raportat la art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, consideră că menținerea acestora încalcă prevederile constituționale referitoare la accesul liber la justiție și la dreptul de proprietate privată. Astfel, prin decizia menționată s-a dispus cu privire la neconstituționalitatea reținerii garanției de bună conduită cu orice titlu fără demonstrarea unui prejudiciu, însă constituirea garanției de bună conduită este lipsită de finalitate logică și juridică. Petenții sunt privați de dreptul de proprietate asupra unor sume de bani, iar reținerea acestei garanții de bună conduită este văzută și prin prisma aplicării unui tratament inegal față de autoritatea contractantă care nu trebuie să constituie absolut nicio garanție. În final, prezintă situația concretă a cauzei care a dus la ridicarea excepției de neconstituționalitate și solicită admiterea acesteia.

5. Reprezentantul Ministerului Public arată că există precedent constituțional și, având în vedere faptul că nu au

intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 16 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 172/43/2015, **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) raportat la art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii**, excepție ridicată de Societatea Comercială Star Storage — S.A. din București într-o cauză întemeiată pe dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006.

7. În **motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că prevederile art. 271¹ alin. (5) raportat la cele ale art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 sunt neconstituționale în măsura în care acestea condiționează admisibilitatea contestației de un anumit conținut al scrisorii cu privire la garanția de bună conduită, respectiv de faptul că în cuprinsul dovezii garanției de bună conduită trebuie prevăzute și toate cazurile în care autoritatea contractantă poate să rețină această garanție, respectiv plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația va fi respinsă. Totodată, menționează Decizia Curții Constituționale nr. 5 din 15 ianuarie 2015 prin care s-a constatat că dispozițiile art. 271² alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt neconstituționale, context în care arată că prevederile criticate în prezenta cauză au caracter accesoriu față de cele mai sus menționate, astfel că se impune constatarea neconstituționalității acestora. În final, consideră că dispozițiile art. 271¹ alin. (5) raportat la art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 sunt neconstituționale, deoarece, pe de o parte, încalcă dispozițiile art. 21 alin. (1) din Constituție, având ca efect descurajarea formulării de contestații/cereri/plângeri, în condițiile în care orice respingere a unei asemenea acțiuni poate ocaziona reținerea necondiționată a garanției, ceea ce echivalează practic cu sancționarea autorului acesteia pentru un ipotetic comportament necorespunzător; pe de altă parte, încalcă dreptul de proprietate privată, putând conduce la diminuarea patrimoniului autorului acțiunii ca urmare a exercitării unui drept sau unei libertăți fundamentale, în speță a unui drept procesual.

8. **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** arată că prevederile criticate nu contravin dispozițiilor constituționale ale art. 21. Astfel,

garanția de bună conduită trebuie să asigure exercitarea corespunzătoare și neabuzivă a drepturilor procesuale cu toate consecințele ce decurg din finalitatea urmărită pentru instituirea sa, iar forma de constituire, prevăzută de art. 271¹ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, are tocmai menirea de a permite autorității contractante să sancționeze comportamentul abuziv al contestatorului. De altfel, accesul liber la justiție, instituit de prevederile art. 21 din Constituție, nu înseamnă că acest acces nu este supus niciunei condiționări.

9. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** consideră că excepția neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că, față de motivarea autoarei excepției de neconstituționalitate, pe lângă dispozițiile art. 271² alin. (1) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, care prevedeau faptul că garanția de bună conduită se reține automat la respingerea contestației și care au fost declarate neconstituționale prin Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, această decizie a vizat și dispozițiile art. 271¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, acestea fiind considerate în acord cu prevederile Legii fundamentale. Astfel, având în vedere legătura existentă între aceste prevederi, precum și art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căruia „*Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției*”, consideră că norma legală criticată a fost modificată implicit ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 5 din 15 ianuarie 2015.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 271¹ alin. (5) raportat la cele ale art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 15 mai 2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 20 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare. Însă, având în vedere motivarea autoarei excepției de neconstituționalitate, precum și jurisprudența Curții Constituționale în materie, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate dispozițiile art. 271¹ alin. (2) și alin. (5) în ce privește sintagma „*și să prevadă plata necondiționată până la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă*” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări

publice și a contractelor de concesiune de servicii, care au următorul cuprins: „(2) *Contestația/Cererea/Plângerea va fi respinsă în cazul în care contestatorul nu prezintă dovada constituirii garanției prevăzute la alin. (1).*”

[...]

(5) *Garanția de bună conduită trebuie (...) și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă.*”

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1) referitor la accesul liber la justiție și art. 44 privind dreptul de proprietate.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, sens în care sunt, spre exemplu, Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 19 martie 2015, Decizia nr. 271 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 502 din 8 iulie 2015, Decizia nr. 400 din 28 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 4 august 2015, sau Decizia nr. 750 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 11 ianuarie 2016.

16. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 în raport cu dispozițiile constituționale privind accesul liber la justiție, Curtea a reținut faptul că prin instituirea garanției de bună conduită, astfel cum aceasta a fost introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2014, se reglementează reguli procedurale specifice cu privire la judecarea contestației în materia achizițiilor publice, fără ca aceasta să poată fi apreciată ca o îngărđire a dreptului de acces liber la justiție. Ca atare, Curtea a considerat că garanția de bună conduită are semnificația unei cauțiuni menite să asigure exercitarea corespunzătoare și neabuzivă a drepturilor procesuale, cu toate consecințele procesuale care decurg din finalitatea urmărită prin instituirea acesteia (Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015, paragraful 41, sau Decizia nr. 400 din 28 mai 2015, paragraful 13).

17. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

18. Prin Decizia nr. 750 din 4 noiembrie 2015, anterior citată, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 271¹ alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii și a constatat că sintagma „*și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă*” este neconstituțională.

19. Ca atare, având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „*Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale*”, și reținând că acest caz de inadmisibilitate a excepției de neconstituționalitate a intervenit între momentul sesizării Curții Constituționale (încheierea din 16 iunie 2015) și momentul pronunțării instanței de contencios constituțional asupra excepției de neconstituționalitate, Curtea va respinge ca devenită inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) cu privire la sintagma „*și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a*

autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006.

20. Distinct de acestea, deși în cauza de față se va pronunța o soluție de respingere, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) [în ce privește sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima

cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă”] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, se impune precizarea că atât prezenta decizie, cât și Decizia nr. 750 din 4 noiembrie 2015 sau Decizia nr. 5 din 15 ianuarie 2015 pot constitui motiv de revizuire, în condițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

21. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 și cu unanimitate de voturi în privința excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) în ce privește sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Comercială Star Storage — S.A. din București în Dosarul nr. 172/43/2015 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 271¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 271¹ alin. (5) în ce privește sintagma „și să prevadă plata necondiționată la prima cerere a autorității contractante, în măsura în care contestația/cererea/plângerea va fi respinsă” din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, excepție ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochînțu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 232

din 19 aprilie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ionița Cochînțu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Mihaela Pascaru în Dosarul nr. 2.124/303/2014 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și

care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.238D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 11 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 2.124/303/2014, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru**, excepție ridicată de Mihaela Pascaru într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri prin care se solicită anularea unui proces-verbal de constatare și sancționare a unei contravenții.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate sunt contrare art. 21 și art. 24 alin. (1) din Constituție, deoarece, prin impunerea taxei judiciare de timbru, se încalcă dreptul la apărare și dreptul de acces la justiție în cauze în care actul de contravenție este emis de un organ al administrației publice. Având în vedere că, potrivit art. 21 alin. (4) din Constituție, jurisdicția administrativă este facultativă și gratuită, în aceleași condiții trebuie să se desfășoare și jurisdicția în materia contravențională aflată pe rolul instanței de judecată.

6. Totodată, menționează că în cauza de față este vorba de dreptul privind accesul la justiție legat de interesul de a avea asigurată folosirea permisului de conducere ca și interes legitim fără nicio îngrădire, atunci când este în discuție apărarea în justiție, context în care arată că interpretarea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la dreptul la un proces echitabil este în sensul că în cazul delictelor penale de care este învinovățită o persoană ce beneficiază de o prezumție de nevinovăție nu trebuie puse bariere administrative care să înlăture accesul la justiție.

7. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, prevederile criticate oferind garanțiile cuprinse în Constituție.

8. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul**, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile criticate sunt constituționale, sens în care menționează jurisprudența Curții Constituționale în materie, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit.d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins:

— Art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001: *„Pentru plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, pentru recursul formulat împotriva hotărârii judecătorești prin care s-a soluționat plângerea, precum și pentru orice alte cereri incidente se percep taxele judiciare de timbru prevăzute de lege.”;*

— Art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013: *„În materie contravențională, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, precum și calea de atac împotriva hotărârii pronunțate se taxează cu 20 lei”.*

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție și art. 24 alin. (1) potrivit căruia *„Dreptul la apărare este garantat”.*

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, sens în care sunt, spre exemplu, Decizia nr. 510 din 5 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 94 din 6 februarie 2014, Decizia nr. 792 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 14 ianuarie 2016.

16. Astfel, Curtea pronunțându-se asupra constituționalității prevederilor art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, prin care s-a instituit perceperea taxelor judiciare de timbru în materie contravențională (pentru plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, pentru recursul formulat împotriva hotărârii judecătorești prin care s-a soluționat plângerea, precum și pentru orice alte cereri incidente), a reținut că, din examinarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 [art. 19], reiese că, în materie contravențională, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, precum și calea de atac împotriva hotărârii pronunțate se taxează cu 20 lei, fiind, așadar, o taxă fixă. Or, o atare soluție legislativă este justificată atât timp cât legiuitorul optează, în materie contravențională, pentru sistemul unei taxe fixe, și nu la valoare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 510 din 5 decembrie 2013, *precitată*).

17. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că nicio dispoziție constituțională nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, fiind, astfel, justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție. Astfel, regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Cheltuielile ocazionate de realizarea actului de justiție sunt cheltuieli publice, la a căror acoperire, potrivit art. 56 din Constituție, cetățenii sunt obligați să contribuie prin impozite și taxe, stabilite în condițiile legii, iar impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 832 din 11 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 7 decembrie 2012).

18. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față, astfel că instanța de contencios constituțional nu poate reține pretinsa încălcare a prevederilor constituționale privind accesul liber la justiție și dreptul la apărare.

19. În ceea ce privește susținerea potrivit căreia „jurisdicția în materia contravențională” ar trebui să fie gratuită astfel cum este jurisdicția administrativă, Curtea observă că acest aspect ține de voința legiuitorului, care este liber să acorde scutiri de la plata taxelor de timbru în considerarea anumitor situații specifice, fiind, așadar, la latitudinea legiuitorului să stabilească scutiri de taxe ori impozite sau, dimpotrivă, să instituie asemenea taxe astfel cum este cea criticată în prezenta cauză, sens în care este și Decizia nr. 792 din 17 noiembrie 2015, *precitată*.

23. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mihaela Pascaru în Dosarul nr. 2.124/303/2014 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 36 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 10

din 23 mai 2016

Dosar nr. 7/2016

Iulia Cristina Tarcea	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	— președintele Secției penale
Raluca Moglan	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Aurelia Rusu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Nicoleta Țândăreanu	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția II-a civilă
Eugenia Voicheci	— judecător la Secția II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția II-a civilă
Dana Iarina Vartires	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Trestianu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Aida Popa	— judecător la Secția penală
Florentina Dragomir	— judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 7/2016 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința completului este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de domnul procuror Liviu Daniel Arcer.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (Ordonanța Guvernului nr. 137/2000), în sensul stabilirii instanței competente material să soluționeze litigiile având ca obiect repararea prejudiciului creat prin discriminare.

Magistratul-asistent prezintă referatul, arătând că la dosarul cauzei au fost depuse hotărâri judecătorești, prin care problema de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii a fost soluționată diferit, raportul comun întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere formulat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele completului de judecată, constatând că nu există chestiuni prealabile sau excepții, acordă cuvântul reprezentantului Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Domnul procuror Liviu Daniel Arcer pune concluzii pentru admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, în sensul stabilirii instanței competente material să soluționeze litigiile având ca obiect repararea prejudiciului creat prin discriminare ca fiind, după caz, judecătoria sau tribunalul, ca instanțe civile, pentru argumentele și în funcție de situațiile prezentate în punctul de vedere exprimat în scris și depus la dosarul cauzei.

Președintele completului de judecată, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară

1. Recursul în interesul legii vizează stabilirea instanței competente material să soluționeze cererile pentru repararea prejudiciilor invocate de persoanele care se consideră discriminate, în temeiul dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

2. Dispozițiile legale a căror interpretare a generat practica neunitară:

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000:

„Art. 27. — (1) Persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxă judiciară de timbru și nu este condiționată de sesizarea Consiliului.”

II. Examenul jurisprudențial

3. Prin recursul în interesul legii se arată că în practica judiciară nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, dezlegarea problemei de drept supusă analizei fiind menită a conduce la stabilirea instanței competente material să soluționeze acțiunile pentru repararea prejudiciilor invocate de persoanele care se consideră discriminate, formulate în temeiul dispozițiilor legale în discuție.

III. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

A) Într-o primă interpretare dată sintagmei „potrivit dreptului comun”, folosită de dispozițiile legale supuse interpretării, s-a considerat că cererile formulate în temeiul dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 se judecă de instanța civilă, ca instanță de drept comun, pornindu-se de la premisa că dreptul civil reprezintă dreptul comun, iar instanțele civile reprezintă instanțe de drept comun¹.

4. Instanțele care au îmbrățișat această opinie au pronunțat constant soluții, sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865, prin care, în regulator de competență, au stabilit competența de soluționare a cererilor în favoarea judecătoriei, ca instanță de drept comun, în conformitate cu dispozițiile art. 1 pct. 1 din același cod.

5. Sub reglementarea noului cod de procedură civilă, s-a considerat că soluționarea cererilor formulate în temeiul dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 este de competența instanței civile, ca instanță de drept comun, iar aceasta este tribunalul, conform art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă și indiferent de criteriul valoric, invocându-se argumentul că petitul principal al unor astfel de cereri, respectiv constatarea discriminării, este neevaluabil în bani, în timp ce petitul având ca obiect pretenții este doar unul accesoriu. Instanța civilă este instanța care judecă potrivit dreptului comun, în accepțiunea dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, iar atunci când a intenționat atribuirea unor litigii în competența de soluționare a instanțelor de contencios administrativ, legiuitorul a menționat-o expres, în cuprinsul art. 20 alin. (9) din cuprinsul aceleiași ordonanțe.

6. S-a reținut că, de la intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010 (Codul de procedură civilă), judecătorii nu mai sunt instanțe de drept comun pentru judecata în primă instanță, acest rol fiind preluat de către tribunale, potrivit dispozițiilor art. 95 pct. 1 din acest cod, motiv pentru care, întrucât tribunalul este instanța de drept comun chemată să soluționeze litigiul, potrivit art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 coroborat cu art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, s-a reținut competența de soluționare a cauzei în favoarea tribunalului — secția civilă.

B) Într-o a doua interpretare dată sintagmei „potrivit dreptului comun”, s-a considerat că prin aceasta nu se înțelege, ca premisă, instanța de drept civil, stabilirea competenței de soluționare a cererilor urmând a avea loc prin raportare la izvorul raportului juridic de drept material dedus judecății, discriminarea invocată putând surveni, de exemplu, în contextul unui raport de muncă, ipoteză în care competența revine instanței de dreptul muncii, ori al unui raport de serviciu, caz în care competența revine instanței de contencios administrativ, adică secției corespunzătoare a tribunalului².

7. În unele cazuri, aceste cauze au fost soluționate de tribunale, în primă instanță, fie în materia contenciosului administrativ, fie în materia litigiilor de muncă, fără a se pune în mod expres problema naturii litigiului și a competenței materiale³.

IV. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov

8. Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, autorul sesizării, nu a formulat un punct de vedere și nici nu și-a exprimat opinia cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

V. Punctul de vedere formulat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

9. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că atunci când, față de obiectul litigiului, natura și valoarea acestuia, nu se identifică, pe baza unor dispoziții legale speciale, competența materială a unei alte instanțe, soluționarea, în primă instanță, a cererii prevăzute de art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care se solicită restabilirea situației anterioare sau înlăturarea situației de discriminare, este de competența materială a judecătoriei, potrivit art. 94 pct. 1 lit. h) teza I din Codul de procedură civilă; în aceeași ipoteză, competența de soluționare a cererii având ca obiect acordarea de despăgubiri aparține judecătoriei sau tribunalului, potrivit art. 94 pct. 1 lit. k) sau art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, prin raportare la valoarea pretențiilor.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale și a instanțelor europene

10. Prin deciziile nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008⁴, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 1, art. 2 alin. (1)—(3) și (11), art. 6 și art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 sunt neconstituționale, în măsura în care din ele desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în acte normative neavute în vedere de legiuitor la adoptarea actelor normative considerate discriminatorii. În același sens a fost pronunțată și Decizia nr. 1.325 din 4 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 decembrie 2008, referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000.

11. Întrucât chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării ține de aplicarea dreptului intern în materie de procedură, respectiv determinarea instanței competente din

¹ În acest sens este jurisprudența următoarelor instanțe: Curtea de Apel Brașov (majoritar), Curtea de Apel București, Tribunalul Giurgiu, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Craiova, Tribunalul Constanța, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Cluj, Tribunalul Bistrița-Năsăud și Tribunalul specializat Cluj; în același sens și-au exprimat opinia Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Buzău, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Suceava, Tribunalul București (minoritar) și Comisia de Unificare a Practicii Judiciare a Consiliului Superior al Magistraturii — ședința din 24 noiembrie 2010.

² În acest sens este jurisprudența următoarelor instanțe: Curtea de Apel Brașov (minoritar), Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Cluj și Tribunalul Sălaj; în același sens și-au exprimat opinia Tribunalul Dâmbovița (minoritar), Tribunalul București (majoritar) și Tribunalul Teleorman.

³ În acest sens este jurisprudența următoarelor instanțe: Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Oradea și Curtea de Apel Târgu Mureș.

⁴ Publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008.

punct de vedere material să soluționeze acțiuni pentru repararea prejudiciilor cauzate prin discriminare, jurisprudența instanțelor europene nu cuprinde decizii relevante în privința chestiunii supuse dezbaterii.

VII. Raportul asupra recursului în interesul legii

12. Raportul evocă jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, reținând că instanța supremă s-a pronunțat, prin mai multe decizii de speță⁵, asupra chestiunii de drept în discuție, cu prilejul soluționării unor conflicte de competență.

13. Raportul propune admiterea recursului în interesul legii, în sensul că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, instanța competentă să soluționeze cererile pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare este judecătoria sau tribunalul, după caz, ca instanțe de drept civil, în raport cu obiectul investiției și valoarea acestuia, cu excepția cererilor în care discriminarea a survenit în contextul unor raporturi juridice guvernate de legi speciale și în care protecția drepturilor subiective se realizează în fața unor jurisdicții speciale, cazuri în care cererile vor fi judecate de aceste instanțe, potrivit dispozițiilor legale speciale.

VIII. Înalta Curte

14. Înalta Curte a fost investită, pe calea recursului în interesul legii, cu pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, în sensul stabilirii instanței competente material să soluționeze acțiunile pentru repararea prejudiciilor invocate de persoanele care se consideră discriminate, acțiuni formulate în temeiul dispozițiilor legale sus-menționate.

15. Analiza jurisprudenței atașate recursului în interesul legii formulat în cauză a relevat că acțiunile întemeiate pe dispozițiile art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, cu soluționarea cărora au fost investite instanțele judecătorești, au reclamat, cel mai adesea, discriminarea salarială survenită ca urmare a punerii în aplicare a dispozițiilor din legile salarizării unice pentru angajații din sectorul bugetar, începând cu Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 330/2009*) și Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fondurile publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea-cadru nr. 284/2010*), (acțiuni prin care s-au invocat diferențele salariale dintre angajați care ocupă aceleași clase de studii și funcții, dețin aceeași vechime și au aceleași clase de salarizare sau neacordarea diferitelor sporuri de care beneficiau alți angajați ai aceluiași unități), discriminarea în raporturile de serviciu ale funcționarilor publici, fie ca urmare a aplicării legilor de salarizare, fie ca urmare a punerii în executare de către autoritatea publică angajatoare (Ministerul Finanțelor Publice, Direcția Generală a Finanțelor Publice, Ministerul Administrației și Internelor împreună cu inspectoratul general și inspectoratele județene ale Poliției Române, Ministerul Justiției și ordonatorii de credite din structura acestuia etc.) a hotărârilor judecătorești privitoare la plata unor drepturi salariale, drepturi refuzate reclamantilor indiferent că se aflau în situația în care dețineau hotărâri de recunoaștere a acestora (dar a căror executare fusese refuzată, spre exemplu, pentru motivul nemenționării procentului în care se acordau drepturile salariale recunoscute — cazul funcționarilor din structura Ministerului Finanțelor) sau că nu dețineau astfel de hotărâri, respectiv caracterul discriminator al unui act administrativ (spre exemplu, de impunere fiscală).

16. De asemenea, prin alte acțiuni, instanțele judecătorești au fost chemate să sancționeze fapte discriminatorii care au îmbrăcat forma refuzului de a permite accesul la un meci de fotbal pe criteriul domiciliului, a îngrădirii accesului într-un club pe criteriul etniei, a proferării de expresii jignitoare, degradante la adresa persoanei reclamantului pe criteriul orientării sexuale, neacordarea indemnizației de creștere a copilului, în cazul unei sarcini gemelare, pentru fiecare copil în parte etc.

17. Dacă în cazul acestor din urmă acțiuni nu a existat nicio divergență în identificarea instanței competente să efectueze judecata lor, litigiile fiind soluționate de instanțele civile (judecătoria, tribunal, curte de apel, în funcție de criteriul valoric), trebuie menționat că diferențele de opinii au apărut în legătură cu cele dintâi acțiuni evocate. Este vorba, așadar, de acțiunile prin care au fost deduse judecătii cazurile de discriminare salarială invocate fie de angajații cu contract individual de muncă din sectorul bugetar, fie de funcționarii publici sau cazurile de discriminare întemeiate ori izvorâte din acte administrative ori proceduri administrative emise/derulate de autorități publice ori autorități de utilitate publică sau de interes public (cum ar fi Uniunea Națională a Barourilor din România, Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență etc.), respectiv în acele acțiuni în care situația, fapta sau motivul de discriminare a apărut sau a fost invocat în derularea unor raporturi juridice guvernate de legi speciale și în care protecția drepturilor subiective este asigurată în fața unor jurisdicții speciale (de dreptul muncii ori de drept administrativ).

18. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, așa cum rezultă din titulatura sa, își propune să asigure prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare [ca mijloc de realizare a principiului constituțional al egalității între cetățeni și ca instrument de garantare a drepturilor și libertăților constituționale evocate în cuprinsul art. 1 alin. (2)], indiferent de modalitatea în care aceasta se concretizează, prin acte sau fapte, manifestate în toate domeniile vieții sociale, cum ar fi: a) în raporturile de muncă — în legătură cu condițiile de încadrare în muncă, criteriile și condițiile de recrutare, selectare și promovare, accesul la toate formele și nivelurile de orientare, formare și perfecționare profesională; b) protecția și securitatea socială; c) serviciile publice, orice alte servicii, accesul la bunuri și facilități; d) sistemul educațional; e) libertatea circulației; f) liniștea și ordinea publică; g) orice alte domenii ale vieții sociale.

19. Potrivit art. 2 alin. (11) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, comportamentul discriminatoriu poate atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz, în condițiile legii.

20. Dacă în privința formelor, modalităților și organelor prin mijlocirea cărora se poate asigura antrenarea răspunderii penale nu există îndoieli sau neclarități, ordonanța a reglementat modalitățile în care se asigură punerea în practică a celorlalte două forme de răspundere la care face trimitere.

21. Pentru prevenirea, medierea, investigarea, constatarea și sancționarea contravențională a faptelor de discriminare, a fost instituit un organism autonom, investit cu autoritate de stat, având personalitate juridică și aflat sub controlul parlamentului, respectiv Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, organism căruia i-au fost recunoscute și atribuții jurisdicționale.

22. Activitatea Consiliului de investigare și constatare se finalizează prin emiterea unei hotărâri care poate să constate sau nu existența faptei de discriminare reclamată, în timp ce atribuțiile sale sancționatoare pun în aplicare răspunderea contravențională, atunci când este cazul.

⁵ Decizia nr. 5.838 din 19 iunie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal; Decizia nr. 6.215 din 17 septembrie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal; Decizia nr. 5.675 din 5 decembrie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă.

23. Antrenarea răspunderii civile, despre care vorbește art. 2 alin. (11) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, este pusă în practică prin mijlocirea art. 27 din același act normativ, articol a cărui interpretare diferită dată de către instanțe a generat divergența de jurisprudență semnalată de titularul sesizării.

24. Originea interpretării diferite a avut ca punct de pornire percepția greșită a unora dintre instanțe asupra utilizării în textul art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 a unei noțiuni inexistente, de altfel, în corpul normei de drept supuse analizei, respectiv aceea de „*instanță de drept comun*”.

25. Textul art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 nu conține o normă de competență, astfel cum ar părea la o primă vedere, articolul în cauză concretizând, în realitate, condițiile procedurale și mijlocul procesual de antrenare a răspunderii civile (*lato sensu*) — în opoziție cu răspunderea penală și contravențională, menționate la art. 2 alin. (11) din același act normativ — ce poate fi angajată pentru acte/fapte discriminatorii, semnificația sa fiind aceea că orice persoană care se consideră discriminată are asigurată întotdeauna calea unei acțiuni în fața instanței de judecată pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare.

26. În continuare, reglementarea detaliază condițiile în care se asigură realizarea dreptului de acces la instanță pentru reclamarea unui caz de discriminare, menționând că acțiunea poate fi formulată „*în fața instanței de judecată... potrivit dreptului comun*”, cererea fiind scutită de taxă judiciară de timbru și putând fi promovată necondiționat de sesizarea Consiliului, care însă va fi în mod obligatoriu citat la judecarea cauzei; termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana interesată putea lua cunoștință de săvârșirea ei.

27. De asemenea sunt reglementate regimul probator al unei astfel de acțiuni [art. 27 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000], măsurile sancționării complementare pe care le poate dispune instanța atunci când autor al discriminării este o persoană juridică, faptul că hotărârea pe care o pronunță instanța se comunică Consiliului, dar și subiectele de drept, altele decât victimele discriminării, care pot avea legitimare procesuală activă în astfel de cauze.

28. În alte cuvinte, norma legală examinată nu își propune să instituie în mod direct și explicit reguli de competență în soluționarea acțiunilor de angajare a răspunderii civile pentru acte sau fapte de discriminare, ci aceasta consacră dreptul de acces la instanță în reclamarea conduitelor discriminatorii, dând astfel expresie art. 13 din Convenția europeană a drepturilor omului (dreptul la un recurs efectiv).

29. Cererea adresată instanței „*potrivit dreptului comun*” de către persoana care se consideră discriminată, semnifică — în termenii art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 — posibilitatea de a sesiza instanța judecătorească în mod direct și necondiționat de parcurgerea prealabilă a unor proceduri, de sesizarea altor organisme (spre exemplu, de sesizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării) ori de respectarea unor termene speciale [altele decât cele din dreptul comun, după cum se arată prin alin. (2) al art. 27 din același act normativ, cu trimitere la termenul general de prescripție de 3 ani].

30. În sfârșit, sintagma „*potrivit dreptului comun*” semnifică inclusiv aspectul că, de regulă, dar nu în mod necesar și absolut, instanța sesizată va fi cea de drept comun, respectiv cea civilă.

31. Ori de câte ori, însă, actul sau faptul discriminatoriu a cărui sancționare se urmărește intră în sfera ori a fost săvârșit în raporturile juridice care aparțin altor domenii/ramuri ale dreptului — dreptul muncii și asigurărilor sociale ori dreptului administrativ, dreptul concurenței etc. — și în care protecția drepturilor subiective se realizează în condițiile unor legi

speciale, în fața unor jurisdicții speciale, angajarea răspunderii civile (*lato sensu*) pentru actele/faptele acuzate drept discriminatorii va avea loc, în virtutea principiului de drept *specialia generalibus derogant*, chiar pe calea respectivelor legi speciale, așadar în condițiile acestora și în fața jurisdicțiilor speciale, aceasta însemnând inclusiv în fața unor instanțe cu competență materială specială, derogatorie de la dreptul comun.

32. Soluția se justifică cu atât mai mult cu cât și la nivelul legislației speciale aplicabile altor ramuri sau domenii ale dreptului există norme de drept material privitoare la interzicerea discriminării în raporturile juridice pe care acestea le guvernează (spre exemplu, Codul muncii), iar judecarea unor astfel de cauze presupune analizarea raporturilor juridice dintre părți prin observarea și aplicarea legislației speciale proprii domeniului/ramurii de drept respective, ceea ce ar trebui să implice o abordare calificată din partea judecătorului, care lipsește instanței de drept comun, respectiv aceleia civile.

33. Art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 nu instituie reguli de competență, ci doar consacră existența unui drept de acces la justiție ce poate fi exercitat „*în condițiile dreptului comun*”. Norma în cauză nu utilizează noțiunea de „*instanță de drept comun*” — pentru ca, în opoziție cu aceea de instanță de contencios administrativ, la care face trimitere art. 20 alin. (9) din același act normativ — să valideze concluzia, dedusă în cea dintâi opinie jurisprudențială, în sensul că întotdeauna și în mod absolut instanța competentă material să judece acțiunile în justiție de sancționare a actelor/faptelor discriminatorii este aceea de drept comun, respectiv cea civilă (indiferent că discriminarea a fost acuzată în legătură cu raportul de muncă ori de funcție al persoanei ori în legătură cu emiterea actului administrativ atacat) sub argumentul că, atunci când a intenționat atribuirea unor litigii în competența de soluționare a unor instanțe speciale, cum ar fi cele de contencios administrativ, legiuitorul a menționat-o expres în cuprinsul acestui act normativ.

34. De asemenea, acest punct de vedere nu poate fi întemeiat nici pe argumentul că un comportament discriminatoriu se concretizează într-o faptă ilicită ce atrage răspunderea civilă delictuală (patrimonială) a autorului său, iar tratamentul juridic al acestei forme de răspundere este de competență exclusivă a instanței de drept comun, respectiv a celei civile.

35. Este adevărat că, în ceea ce privește contenciosul administrativ, acesta este, în principal, un contencios al actelor juridice, iar nu al faptelor juridice, dar nu este exclus, astfel după cum chiar Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 precizează, ca acțiunea discriminatorie să se materializeze într-un act (administrativ), în vreme ce dovedirea caracterului său discriminatoriu să constituie chiar motivul nelegalității acestuia.

36. Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 nu a creat o formă specială de răspundere dată de motivul ori criteriul discriminării și nu a instituit o jurisdicție specială pentru cazurile având ca obiect sancționarea comportamentelor discriminatorii, pentru a se înțelege că a atribuit o competență materială de soluționare a unor astfel de litigii, deferită chiar instanțelor de drept comun, cu sacrificarea (sau încălcarea) competențelor materiale speciale existente în legislație.

37. Rolul reglementării cuprinse în art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 a fost acela de a asigura întotdeauna existența unei căi în justiție pentru reclamarea cazurilor de discriminare. Dacă o astfel de cale există deja la nivelul legii speciale care reglementează relațiile sociale aparținând altor ramuri ori domenii ale dreptului în contextul cărora s-a manifestat comportamentul discriminatoriu, legea specială se va aplica cu întâietate, sub toate aspectele, atât în ceea ce privește condițiile de fond și de formă cărora va fi supusă acțiunea, cât și în ceea ce privește instanța competentă.

38. Este — în analiza jurisprudențială rezumată anterior — chiar cazul acțiunilor prin care s-a urmărit sancționarea discriminării salariale din raporturile de muncă ori cele de serviciu ale funcționarilor publici, ca și al acțiunilor de contencios administrativ prin care s-a solicitat anularea actului administrativ pretins discriminatoriu, cazuri în care competența de soluționare nu poate fi a altei instanțe decât a celei specifice jurisdicției muncii ori celei de contencios administrativ, după caz.

39. Chiar în condițiile în care recunoașterea unor drepturi salariale mai largi decât cele deja acordate ori anularea actului administrativ vătămător au fost justificate exclusiv pe argumente de discriminare, litigiile deduse judecății și-au păstrat natura lor proprie, a conflictului de muncă, respectiv de drept administrativ, principiul nediscriminării și egalității de șanse fiind unul de ordin constituțional, așadar valabil și general aplicabil în orice domeniu al vieții sociale, indiferent de raportul de drept analizat, fără a-i schimba natura juridică a acestuia.

40. Calificarea dată în jurisprudență noțiunii de discriminare, aceea de faptă ilicită de natură să antreneze răspunderea civilă delictuală a autorului acesteia, este corectă, dar nu sprijină opinia în sensul că instanța civilă ar fi unica jurisdicție competentă să sancționeze comportamentele discriminatorii, indiferent de sfera raporturilor juridice în care s-ar manifesta acestea. În definitiv, discriminarea constituie o cauză ori un criteriu de nelegalitate care, concretizată ori transpusă într-un fapt juridic, determină calificarea acestuia ca fiind ilicit, în timp ce manifestată la nivelul actelor juridice, induce caracterul nelegal al acestora, în ambele cazuri natura juridică a răspunderii pe care o antrenează fiind aceea specifică raportului juridic în care se manifestă comportamentul discriminatoriu.

41. Prin urmare, persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, *în condițiile dreptului comun*, înțelegând prin aceasta *în fața instanței de drept comun, respectiv aceea civilă*, ori de câte ori actul/faptul discriminatoriu nu a survenit în contextul unui raport juridic guvernat de o lege specială și în legătură cu drepturi subiective a căror protecție se realizează în fața unor jurisdicții speciale, potrivit regulilor instituite pentru acestea, care se vor aplica cu întâietate.

42. Atunci când persoana care se consideră discriminată are deschisă calea acțiunii pentru sancționarea discriminării *„în condițiile dreptului comun”*, în fața instanței civile, competența aparține judecătorei sau tribunalului, după caz, prin aplicarea criteriului valoric (aspect valabil atât sub reglementarea vechiului cod de procedură civilă, cât și a celui în vigoare) și în funcție de obiectul investiției instanței, dat fiind că, în sensul legii, angajarea răspunderii civile poate avea loc pe calea unei acțiuni în daune (*„o cerere pentru acordarea de despăgubiri”*) și/sau în obligație de a face (*„... și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare”*). Totodată, opțiunile de înlăturare a consecințelor discriminării — prin restabilirea situației anterioare sau anularea situației create prin discriminare — pot fi concretizate și în alte modalități decât cele ale unei acțiuni în obligație de a face, în funcție de forma și criteriile în raport cu care se manifestă discriminarea.

43. Cele două mijloace, corespunzătoare celor două tipuri de acțiuni, prin care se asigură repararea prejudiciului provocat de un comportament discriminatoriu au regimul unor capete de cerere principale, având un caracter autonom, instanța de judecată putând fi investită cu ambele sau doar cu una dintre solicitări.

44. Or, potrivit art. 94 pct. 1 lit. h) și k) din Codul de procedură civilă, judecătorii judecă în primă instanță *„cererile privind obligațiile de a face sau de a nu face neevaluabile în bani,*

indiferent de izvorul lor contractual sau extracontractual, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe”, precum și *„orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști”*, în timp ce tribunalul judecă, potrivit art. 95 pct. 1 din același cod *„în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altor instanțe”*.

45. Aplicarea acestor reguli de determinare a instanței competente se va face și cu luarea în considerare a prevederilor art. 99 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora *„În cazul în care mai multe capete principale de cerere întemeiate pe un titlu comun ori având aceeași cauză sau chiar cauze diferite, dar aflate în strânsă legătură, au fost deduse judecății printr-o unică cerere de chemare în judecată, instanța competentă să le soluționeze se determină ținându-se seama de acea pretenție care atrage competența unei instanțe de grad mai înalt”*.

46. Determinarea instanței (civile) competente să judece acțiunile în angajarea răspunderii civile pentru acte/fapte discriminatorii nu se va realiza în raport cu un așa-zis capăt principal al cererii având ca obiect constatarea faptei (ilicite) discriminatorii, după cum se arată în soluțiile ce au conturat cea dintâi opinie jurisprudențială.

47. În aprecierea acestei situații trebuie avut în vedere, în primul rând, aspectul că sesizarea instanței de judecată pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare poate avea loc și la solicitarea persoanei care deține deja o hotărâre a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, de constatare a existenței/săvârșirii faptei ilicite discriminatorii, caz în care instanța astfel investită va efectua cercetarea judecătorească — pornind de la premisa existenței și dovedirii caracterului discriminator al faptei acuzate — exclusiv în vederea dimensionării prejudiciului și a determinării măsurilor adecvate pentru restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare.

48. Relativ la activitatea Consiliului, trebuie precizat că dispozițiile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care se referă la atribuțiile acestuia, au fost declarate neconstituționale prin Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 7 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 18 noiembrie 2008, în aceleași limite în care instanța de contencios constituțional a declarat ca fiind neconstituționale și prevederile art. 1, art. 2 alin. (1), (3) și (11) și art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 ori dispozițiile întregului act normativ, în ansamblul său, cu referire la activitatea instanțelor judecătorești, prin deciziile sale nr. 818, 819, 820, 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008, și prin Decizia nr. 1.325 din 4 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 decembrie 2008, respectiv *„în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative”*.

49. În al doilea rând, potrivit legii procesuale civile (art. 111 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 35 din Codul de procedură civilă în vigoare), părțile nu au deschisă calea unei acțiuni în constatarea existenței unei stări de fapt (așa cum este acțiunea în constatarea existenței faptei discriminatorii), ci doar pe cea a acțiunii în constatarea existenței sau inexistenței unui drept, astfel de cereri, cu un astfel de obiect, fiind inadmisibile. În raport cu conținutul normativ al aceluiași texte legale, cererea în constatare nu poate fi primită

dacă partea poate cere realizarea dreptului pe orice altă cale prevăzută de lege.

50. În litigiile supuse analizei, persoana care se consideră discriminată are deschisă — prin norma cuprinsă în art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 — chiar calea unei acțiuni în realizare, care este aceea în repararea prejudiciului cauzat prin actul/faptul ilicit discriminatoriu și în restabilirea situației anterioare.

51. Constatarea existenței faptei ilicite discriminatorii reprezintă, în economia unor astfel de litigii (în care sesizarea instanței are loc în absența hotărârii Consiliului de constatare a faptei discriminatorii), silogismul judiciar absolut necesar analizei

pe care o face instanța de judecată — indiferent că a fost sau nu investită cu un astfel de „capăt de cerere” — în vederea antrenării (sau nu) a răspunderii civile (delictuale).

52. Prin urmare, doar în mod artificial plasată de părți și acceptată de instanțe sub forma unui capăt principal de cerere, solicitarea de a se constata existența faptei ilicite discriminatorii nu poate juca vreun rol în determinarea instanței competente, neputând în mod legal investi instanța de judecată, potrivit explicațiilor anterioare, în pofida realității că acțiunile deduse spre judecată conțin, adeseori, sub forma unui capăt de cerere, o astfel de solicitare.

53. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, instanța competentă să soluționeze cererile pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare este judecătoria sau tribunalul, după caz, ca instanțe de drept civil, în raport cu obiectul investiției și valoarea acestuia, cu excepția cererilor în care discriminarea a survenit în contextul unor raporturi juridice guvernate de legi speciale și în care protecția drepturilor subiective se realizează în fața unor jurisdicții speciale, cazuri în care cererile vor fi judecate de aceste instanțe, potrivit dispozițiilor legale speciale.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 23 mai 2016.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

